

Bácsmegyei Függetlenség

A BÁCSBODROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 3 kor. **Tanítók részére:** Egész évre 8 kor., félévre 4 korona. Egyes szám ára 10 fillér.

A lap tulajdonos „Bácsmegyei Függetlenségi és 48-as Párt” megbízásából:
FALCIONE LAJOS.

Felelős szerkesztő:
PINTÉR GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz.
Közlemények és előfizetések ide küldendők.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Vigyázat!

Megemlékeztünk már a főispánnak arról a szándékáról, hogy Listyevity Titusz főkapitányt más — egyéniségének megfelelőbb pozícióba helyezi át. És hirt adtunk arról is, hogy ki van kiszemelve a főkapitány utódául.

Ezzel kapcsolatban ki kell jelentenünk, hogyha a tervezett változás objektív okokból és azzal a céllal történnék, hogy alkalmasabb férfi kerüljön a rendőrség élére, s ennek a célnak a megvalósítására garanciát látnánk a főispán által kiszemelt utód személyében, képességében és megbízhatóságában, mi teljes megelégedéssel üdvözlünk a változást, mert hiszen éppen mi voltunk azok, akik sokszor kifogásoltuk a mostani főkapitány magatartását és egyenesen kétségbe vontuk Listyevity Titusznak erre a fontos állásra való rátermettségét.

Sajnálattal kell azonban megállapítanunk, hogy a *köztudat* szerint a kérdéses változás pusztán személyes okokból inscenálódik s az egész akciónak a háttérében a — *pajtáskodás* áll. A közönség ugyanis nem ok nélkül abban a hitben van, hogy a főkapitánynak azért kell menni, mert a rendőrei tavaly *véletlenül, kelletlenül és kényszerűségből* teljesítették a kötelességüket egy olyan uri emberrel szemben, akit szoros baráti kötelek fűznek a főispánhoz és az ő legintimebb körvezetéhez. Maga Listyevity Titusz tudvalevőleg úgy került ebbe a kázusba, mint Pilátus a krédóba; az illető ellen nemcsak semmit nem vétett, sőt egyenesen kíségette azt a csávából; mégis mennie kell, mert az ő főnöksége alatt történt az eset, amelyet a baráti kör olyan „felségsértés”-félének tekint.

Sulyosbitja a helyzetet, illetőleg a főispáni eljárással szemben szigorubb megítélését provokál az a körülmény, hogy a kiszemelt utód családi nekszusban áll ugyanazzal a főispáni jóbaráttal, akit a rendőrök megrendszabályoztak. Így tehát az egész főkapitányi változás szembeszökőleg magán viseli a *pajtáskodás*, a nepotizmus jellegét és annál ellenszenvesebb, mert a kiszemelt utód — a legenyhébben mondva — nem meg-

felelő személy és általános az a vélemény, hogy — ha jobb megoldást nem tudnak — akkor százszor inkább maradjon meg főkapitánynak Listyevity Titusz, akinek — eltekintve politikai szereplésétől és az alantosaival szemben való gyöngeségétől — sok megbecsülést érdemlő egyéni jó tulajdonsága van.

Minden félreértés elkerülése végett hangsúlyozzuk, hogy teljes mértékben respektáljuk a főispán törvényes hatáskörét és eszünk ágában sincs elvitatni azt a vitán fölül álló tételt, hogy sem a sajtó, sem a közönség nem gyakorolhat ingerenciát a főispán kinevezési jogára.

Mindazonáltal, mikor *közérdekről* van szó, akkor még a legkorlátlanabbul rendelkező autokratának sem lehet emancipálni magát a *közvélemény* felfogása és óhajta alól; mert elvégre is a köztisztviselő nem a kinevező potentátért, hanem a közönségért van, amely a fizetést adja, s a közszolgálatban fölmerülhető sérelmeket érzi és viseli, tehát érdekeinek szem előtt tartását jogosan igényelheti.

Mikor a főispán a székét elfoglalta, sokan aggodtak amiatt, hogy tapasztalatlan, kezdő fiatal ember kezébe jutott a hatalom, aki talán nem is fogja fel a hivatását a maga egész komolyságában és meggondolatlanságokra, extrémításokra ragadtathatja magát. Mi ezt az aggodalmat in principió nem osztottuk; mert azt tartjuk, hogy ambiciózus fiatal ember is megfelelhet nagyobb föladatoknak, ha a felelősségérzet és a kötelesség öntudata kellően ki van az egyéniségében fejlődve.

Mélyen sajnálnók, ha a főispán az adott esetben — melynek fontosságát bizonyára ő is megfelelően mérlegeli — rácafolna a mi optimizmusunkra. Már pedig, ha ilyen komoly közérdekű kérdést a *pajtáskodás* és a nepotizmus jegyében oldana meg, akkor arról tenne tanubizonyságot, hogy az aggodóknak és szkeptikusoknak volt igazuk. S akkor a pályafutásában tövisekkel igen, de erkölcsi sikerekkel és komoly emberek elismerésével találkozni nem fog.

Ó lássa. Mi jó lelkiismerettel csak érett megfontolást, bölcs óvatosságot és vigyázatot ajánlhatunk.

Polgári fiúiskolánk kulturképe.

Most, hogy Baranyi Gyula miniszteri szakfelügyelő hivatalosan megvizsgálta a városi polgári fiúiskolát és tanulmányi tekintetben kitűnő eredményt konstataált, nem lesz szükségtelen — közéletünk érdekelt tartva szem előtt — városunk polgárságának iskoláját szemügyre venni és a tapasztaltak felett igazságos véleményünknek kifejezés adni.

Eszünkbe ötlük egy kis epizód. A vasutóról megyei közgyűlésre robognak be a vidéki bizottsági tagok. X község közigazgatásának és kulturájának egy érdemes képviselője észreveszi a Petőfi-utca sarkán a polgári fiúiskola nyomoruságos „épületét” — egyrészt megbotránkozásának adott kifejezést, másrészt bölcs következtetés alapján elhatározta, hogy községének hasonló baján fölösleges segíteni. Csak nem főzik le a megyei metropolist!

Pedig ő csak a nyomoruságunk egyik felét látta. A másik fele a Zrinyi-utcában tengődik mindenkitől elfeledve. Azaz nem! Főispánunk székfoglaló programbeszédében az első helyet az elhanyagolt polgári iskola ügye foglalta le. Elhangzott a szó, sokan el is felejtették már, mi azonban számon tartottuk és hangoztatjuk most, amidőn legnagyobb szükség van arra, hogy az iskola érdekében valamit tegyenek az intéző körök. A további mulasztás már bűn számba fog menni és ezért a város vezetősége méltán vonható felelősségre. A ki-mondott ígéretet meg kell valósítani, mert az iskola állapota a következő szomorú kulturképben összegezhető:

Bérelt és városi lakóházakban van a polgári iskola otthona. Lakószobák a tantermek, amelyekben 60—60 növendék szorong egymás hátán. Teljesen romlott, bűzös légkörben folyik napról-napra a tanítás, mert 60 tüdő pár perc alatt kihasználja a szűk lyukak levegőjét. A kis párás ablakokon heresztül hiába kér bebocsátást a napsugár. Ily körülmények között fejlődnek a serdülő növendékek. Testi egészségüket állandó veszély fenyegeti, mert ragályos betegség, tuberkolózis, influenza keresve sem találhat jobb melegágyat. A szobák mellé tessék még keskeny, rövid folyosót képzelni. Bal-est, a folytonos tolongás miatt, minden pillanatban történhetik. Tessék azonkívül elképzelni a tenyérnyi, az időjárás viszontagságainak megfelelően sáros, vagy poros udvarokat, hol 120 gyermek játszani, fölfrissülni szeretne. Ily körülmények között az iskola áldást hozó hatása nem akkor kezdődik, amikor a növendék beteszi a lábát, hanem akkor, amidőn kiteszi.

Tessék most elképzelni egy, a pedagógiai, egészségi szempontoknak megfelelő tanintézetet. Az elébb mondottak ellentétét fogja az mutatni. Azonkívül lesz abban a modern iskolában egy csomó szertár, könyvtár, tanári és igazgatói helyiség. Mindezek az iskolai beléletek nélkülözhetetlen tényezői. Ilyesmit a mi iskolánkban ne keressünk, mert nincs. A nél-

nos hirtelen betoppant és kérdőre vonta, hogy mit keres a lakásban? Az ipsisze öltöztetett és sietve iparkodott kifelé. Egy tekintet a szekrény nyitott ajtajára, mindent megmagyarázott a károsultnak, aki a menekülő tolvaj után futott. A jómadarat — aki menekülés közben eldobta a lopott tárcát — lefűlelték a járó-kelők, s átadták a rendőrségnek.

Gyermekmajális. A szép tavaszi idő, mely virágba borította az erdőt és mezőt, felújítja városunk aprajának és nagyjának emlékezetében ama kedves napot, midőn ezernyi gyermek üli körül a Sikarában a gulyással telt bográcsokat s mohó étvágygyal költi el ebédjét, melyet a gyermekek öröme iránt fogékony közönség adakozásából szokott előállítani a tanítótestület. Ezen régi gyakorlat az idei évben a róm. kath. tanítótestület megállapodása értelmében változást szenved. Ama csekély tartaléktőke, mely az esetleges hiányok fedezésére szolgált eddig, kimerült, minthogy a tavalyi gyűjtés nem vezetett kielégítő eredményre, ennek következtében az idei évben nincs kilátás arra, hogy a 800 koronán felüli majálisi kiadások fedezete összegyűjthető volna. Nem hisszük, hogy városunk közönsége ne fájlalná eme kedves gyermeknapnak beszüntetését, de viszont mindenki beláthatja, hogy a tanítótestület nem bocsátkozhat olyan nagyarányú költségekbe, melyre az érdekelt szülők és a közönség nem nyújt anyagi biztosítékot. A majális tehát előreláthatólag közös étkezés nélkül fog lefolyni, ami sok gyermeket foszt meg eddigi örömnapijától.

Muzeum. A vármegyei történelmi társulat muzeumának néprajzi tára vasárnap, április hó 27-én délután 3—5 óráig nyitva lesz és díjtalanul megtekinthető.

Árlejtés a városi szükségletekre. A város a kórház részére szükséges köt- és műszerekre május 10-én, az épületek fűtéséhez szükséges 500 mázsa koksra május 3-án és 800 köbméter kemény tüzi fára május 8-án a kórház és szegényménház különböző szükségleteire május 14-én árlejtést tart. A föltételek a számvétségénél megtekinthetők.

Elvesztett értéktárgy. Április 16-án elvesztett a Kossuth Lajos-utcán egy zsebóra láncsal, egy darab arany tallér, amelynek az egyik felén Szűz-Mária és Jézus arcképe volt. Aki megtalálta a rendőrségnek adja át.

Talált tárgyak. Egy téli fehér kendő és egy kikészített tehénbőr van a rendőrségnél, mint talált tárgy letétben. A tulajdonos jelentkezék a főkapitánynál.

Bérmálás Bács megyében. Bács megyében az ideai bérmálások sorrendje a következő: Május 18. Szépliget, délután Wekerlefalva. 19. Boróc, délután Bácsóváros. 20. Bács. 21. Bácsújfalva. 22. Paripás. 24. Martonos, 25. Magyarkanizsán templomszentelés. 26. Magyarkanizsán bérmálás a városban. 27. Magyarkanizsán délelőtt a szállásokon, délután Adorjánban. 28. Orom-hegyes, délután Felsőhegy. 29. Tornócs, délután Keviben. 30. Ada. 31. Mohol, délután a szállásokon. Junius 1. Péterréve. 2. Óbecse. 3. Óbecse alsóváros, délután szállásokon. 4-én pedig Bácsföldváton. A bérmálás szentségét dr. Horváth Győző főszentelt püspök fogja kiszolgáltatni.

Halálozás. Hirth Gyula bácskossuthfalvai szabómester folyó hó 24-én délután 5 órakor 49 éves korában hosszas szenvedés után meghalt. Az elhunyt tagja volt a Függetlenségi Polgári Körnek, az ifjusági körnek és az Otthon körnek. Több évig volt a közelmúltban az önkéntes tűzoltóságnak főparancsnoka, amely állomásról azonban leköszönt. Az Első Ómoravica Temetkezési Egyletnek pénztárnoki tisztjét is ő töltötte be. Temetése 25-én délelőtt 10 órakor volt.

Tisztviselő választások Temerinben. Temerinben április hó 18-án tartotta meg a községi képviselőtestület a községi tisztviselők választását. Az 1600 korona fizetéssel javadalmazott II. aljegyző anyavölyvezetőhelyettesi állásra egyhangulag Jókai István okl. jegyzőt választotta meg a képviselőtestület. A három 1440 koronás irnoki állásra Inotay János az úvidéki kórház ny. gondnoka, továbbá Ackermann Gusztáv és Urszó Antal választották meg. A két 1200 koronás irnoki állásra megválasztottak Fischer Ferenc és Boosz Lajos.

Uj gabonacég. Balla Vilmos, a Pesti Hirlap gabonaföldes munkatársa és Samek Samu — mindkettő elismert szaktekinetly a gabonakereskedelemben — Balla Vilmos és Samek bejegyzett cég alatt Budapesten (V., Vécei-utca 3.) bizományi üzletet nyitott.

Női irnok. Ópalánka képviselőtestülete a napokban tartott ülésén az egyik irnoki állást Delich Erzsivel töltötte be. Az új irnokkisasszony atyja Ujpalánkán községi aljegyző.

Sulyos baleset. Hunderer Nándor boldogasszonyfalvi főmolnár a napokban sulyos baleset érte. A gép elkapta a karját s összeruzta. Az orvosok az egész kart levágták.

Népies gazdasági előadás. A csantavéri községi gazdakörben csantavéri Törley Bálint okleveles gazda, szabadkai földbirtokos folyó hó 20-án az agrárpolitikai kérdésekről szabad szakelőadást tartott. Ez alkalommal kicsinynek bizonyult a gazdakör helyisége. A több mint 400 hallgató előtt a községi háza udvarán lett megtartva az előadás. A nagy szakértelemmel előadottakat nemcsak a gazdaköri tagok, hanem a körön kívül álló gazdák is élénk érdeklődéssel hallgatták meg. Az előadáson a járási főszolgabíró és a szabadkai gazdasági egyesület kiküldöttei is részt vettek.

Vendéglő áthelyezés. Farkas Gyula vendéglős a Kossuth Lajos-utca 7. szám alatti vendéglőjét május 1-én a saját házába, Széchenyi-körut és Flórián-utca sarokra helyezi át.

A legideálisabb fürdőhely Magyarországon kétségen kívül *Trencsénlepcz*. Kénes hőforrásai és iszapfürdői sulyos betegeket gyógyítanak. Emellett tiszta, pormentes levegője, gyönyörű parkja, erdőkoszorúta hegyei, vadredényes kiránduló helyei arra praedestinálják, hogy nemcsak gyógyhelye legyen a betegeknek, hanem a legkellemebb nyaralóhelye az egészségeseknek. Nagyszerű, a szó szoros értelmében internacionális társasélete van, mert a szomszédos Német-, Lengyel- és Oroszországból rengeteg fürdőnendég keresi fel. A vezetőség a szerényebb viszonyok közt élő hivatalnokokról sem feledkezik meg, amikor részükre csekély 8 koronáért teljes úri pensiót és fürdőt vagy iszapkezelést ad a tavaszi és őszi hónapokra, tehát a zsufoit földény 10 hetét kivéve az egész évben.

Kenyér leves. Házi kenyeret szeletekre vágunk, 1 kockából készített Maggi-féle huslevesben megfőzzük és szitán áttörjük. Azután Maggi féle kockából levest készítünk, az áttört kenyeret és a levest, melyben a kenyér főtt, hozzáadjuk és főforraljuk. Lágy tojást főzünk, meghámozzuk és külön hozzáadjuk.

Vidéki levelezés.

Arckép leleplezés.

Ritka és egyben megindító ünnepély színtere volt április 20-án délután a bácsföldvári népkör nagyterme. Ekkor leplezték le ugyanis a népkör tiszteletbeli elnökének: Horváth Ferencnek olajban festett, életnagyságu képét. Az ünnepélyen a kör tagjai teljes számmal s nem tagok is szép számmal jelentek meg. A sajnós, jelenleg betegeskedő Horváth urat egy öt tagú küldöttség hívta meg a leleplezésre. A megérkezőt lelkes tüntetés fogadta, mely lecsilapulván, Schwörer Imre plébános, népköri elnök a töle megszokott magvas, költői szárnyalásu, igazán szép beszédben méltatta Horváth Ferenc érdemeit, melyekből csak egyet kívánt kiemelni: az „Ilka-alap” létesítését, mellyel évenként sok könnyet felszárit és sok arcon öröm-rózsákat csal ki. Beszéde befejeztével lehullott a képről a lepel, melynek megpillantására a jelenlévők egész tömege zugó taps és éljenzésben tört ki. Szűszner Ferenc népköri igazgató lelkes szavak kíséretében átvette a képet, igérvén annak gondozását és megőrzését.

Ezután figyelmünk Horváth ur szívből fakadó szavaira irányult, akit erős természetű embernek ismerünk s mégis e percekben a polgártársi szeretet ilyen megnyilatkozása látásra könnyekig meg volt hatva. Amit eddig tettem — így szólt — tettem a közjó érdekében, hogy mások nyomorát enyhítem — tettem önként szívem sugallatát követve, nem keresve sem jutalmat, sem kitüntést. Szavait lelkes éljenzés követte; erre az összes jelenlévőket barátságos oszonnára invitálta meg, mely a lélekemelő ünnepély hatása alatt késő este ért véget. Itt említjük meg, hogy a találó és igazán minden tekintetben sikerült képet Berkes Jakab fővárosi tanító festette.

Bácsföldvár, 1913. április 23.

Czirják János
népköri jegyző.

ÜZLETÁTHELYEZÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására adni, hogy
varrógép és kerékpár

üzletemet megnagyobbítva a Szt. János-utca 8. sz. házba (leányiskola, illetve zárda mellett) helyeztem át. Állandó elveim, hogy a közönséget mindig lelkiismeretesen kiszolgáljam; mindezt szakmeretemen folytán tehetem, mert a legjobb gyárakkal allok állandó összeköttetésben. Különösen kiemelem, hogy csakis nálam szerezhetők be a világhírű

„PFAFF” varrógépek.

Ugy ipari, mint családi használatra e varrógépek, minőség és tartósság tekintetében, első helyen állanak. :: ::

NAGY MECHANIKAI GÉPMŰHELYEMBEN

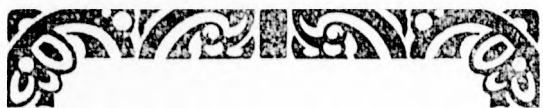
varrógép, irógép, számológép, kerékpár, gramophon és minden e szakmához tartozó gépek javítását szavatosság mellett eszközölöm. A nagyérdemű közönség pártfogását továbbra is kérve, vagyok kitünő tisztelettel

TURY JÁNO, S

mechanikus.

69 10-4

Kiadó butorozott szobák.
2 csinosan berendezett utcai
szoba villanyvilágítással 2 uri-
ember részére azonnal kiadó
Zombor, Rókus-utca 20. sz. a.,
esetleg szolga lakással is.

ELADÓ HÁZTELKEK.

Ujzombor átellenében, a Thökölyi-uton,
az ugynevezett VILLA TELEP
tőszomszéd-
ságában :: **55 HÁZTELKEK**

KEDVEZŐ FELTÉTELEK MELLETT ELADÓ.

Bővebb felvilágosítással
szolgálat a tulajdonos

Benya Antal,

ZOMBOR, Kalap-utca 31.

52-35-12

**Egy három szobás
udvari lakás
a hozzátartozó mellék-
helyiségekkel együtt
május hó 1-ére kiadó**

Hegedűs László, Rákóczi-ut 27. szám alatt.

UJ RÖFÖS ÉS DIVATÁRU ÜZLET.

Van szerencsénk Zombor város és környéke nagyérdemű
közönségének tudomására hozni, hogy Petőfi-utca 3. szám
alatt Vuits P.-féle házban, a nagyszerbtemplom átellenében
a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelő :: ::
uj rőfös- és divatáru üzletet
nyitottunk, amelyet a legegyszerűbb és a legmodernebb
árakkal rendeztünk be. Amennyiben az árukat a legnagyobb
és legismertebb gyárakból szereztük be, úgy módunkban
áll a nagyérdemű közönséget a legolcsóbb árak mellett
pontos és szolid kiszolgálásról biztosítani. A n. é. közönség
szíves rendeléseit várva, maradtunk kiváló tisztelettel 47-1-9

DÓDITS ÉS OPANCSÁREV.

Közkedvelté lett!!

kellemes íze, jósága és olcsósága által a

PÉCSI TETTYE

kristálytisza forrásvíz,

mely szénsavas víz ma már szegény és gazdag legkedveltebb asztali itala.

Gazdasszonyok és vendéglősök öröme

ha e kiváló vizet adhatják asztalukra.

Kapható minden fűszerüzletben és étteremben.

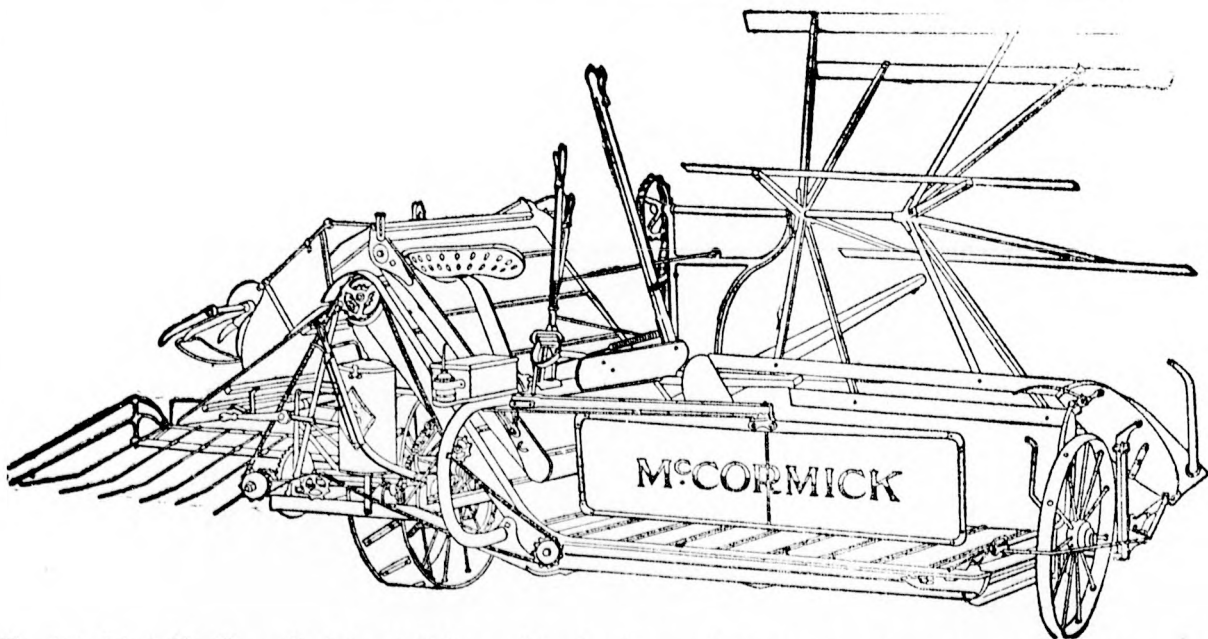
Zombori képviselő:

ARNOVLYEVICS DUSÁN kereskedelmi ügynökségénél.

90-104-93

Zombori főraktár:

Makarits István fűszerkereskedésében.

A világhírű Mc Cormick kévekötő aratógépek eredeti autorudhordóval, marokrakók,
fűkaszálók, szénagyűjtők, talajmivelő eszközök, kukoricaültetők és benzinmotorok
STIEFELMAYER KÁROLY, zombori gépraktárában kaphatók.
Mc Cormick aratógépek a legtartósabbak és vontatásukhoz a leg-
kevesebb erő szükséges.